

Jesper Brochmands prædiken 8. søndag efter Trinitatis

Taler

Jesper Brochmand
Biskop

Omstændigheder

Prædikentekst: Matthæusevangeliet kapitel 7, vers 15

Jesus sagde til sine disciple: Men vogter eder for falske propheter, som komme til eder i faare-klæder, men ere indvortes rivende ulve. Af deres frugter skal I kiende dem. Kand man og plukke viindruer af torne? eller figen af tidsel? saa bær og hvert got træ god frugt, men et raadet træ bær ond frugt. Et got træ kand ikke bære ond frugt, og et raadet træ kans ikke bære god frugt. Hvert træ, som ikke bær god frugt, afhugges, og kastes i ilden. Derfor skal I kiende dem af deres frugter. Ikke enhver, som siger til mig: Herre, Herre, skal indgaae i himmeriges rige, men den, som gjør min Faders villie som er i himlene.

Guds Aand raader paa det flittigste til allevegne / at vi med største aarvaagenhed skulle tage os vare fra al falsk lærdom / som fører os fra Gud / som forderver vore siele / som henstyrter os med legeme og aand i evig fordømmelse. Hvor flittig og fyrig er den Guds mand St. Povel / at raabe sine Epheser / der hand nu siger dem den sidste gode nat / at de for alting skulle vogte og vare sig fra de falske lærere / hvis idræt er intet andet / end ved vrang lærdom at forføre sielene. Hvor alvorligen formaner hand Guds ords tienere / at de skulle give agt paa deres tilhørere / at de ikke fra den sande og salig Guds kundskab / ved vrang lærdom / forføres. Giver agt / siger apostelen paa eder selv / og paa den gandske hiord / over hvilken den Hellig Aand satte eder til bisper / at føde Guds menighed / hvilken hand forhvervede med sit eget blod. Thi jeg veed det / at der skulle indkomme svare ulve iblant eder / efter min bortgang / som ikke skulle sparre hiorden / og af eder skulle opstaae mænd / at tale forvendte ting / og hendrage disciplerne efter sig : derfor vaager / A. B. 20/28. Ic:

Med hvad alvorlighed formaner St. Hans alle christne / at de skulle see sig vel

for / at de ikke komme i gemeenskab med falske lærere / og af dem / til legemens
of sielens evig skade / blive forførde. Dersom / siger S. Hans / der kommer
nogen til eder / og ikke vil fremføre for eder den sande lærdom om Christo /
ham annammer ikke til huse / og hilser ham ikke. Thi hvo som ham hilser /
hand bliver deelagtig i hans onde gierninger / 2. Joh. V. 10, 11.

Saadan flittighed og fyrighed / som findes hos apostlene / at raade fra falsk
lærdom / den have de lert af deres Mestere og Frelsere Jesu Christo.

Anmerker allerneste vor dags text / og der er lerrer / hvor omhyggeligen
Christus raader fra falsk lærdom / sigendes :

Vogter eder for falske propheter. Seer / hvorledes hand beskriver dem /
nemligen / at de komme i faare-klæder / men indvortes ere de glubende ulve.
Giver agt paa / hvor paa man / efter Christi anledning / kand kiende dem / som
er / paa deres frugter. Herrer / hvorledes I skulle eder anstille / at I ikke af de
falske propheter skulle blive bedragne : hvilket der udi bestaar / at vi ikke alene
med munden sige : Herre / Herre / men at vi gjøre vor Faders villie i himmelen.

Med hvad omhyggelighed da Christus raader fra falsk lærdom det gives med
disse ord tilkiende : Vogter eder for falske propheter. Ingen tænke saa : her er nu
ingen nød for falske propheter. Vider / at siden syndfaldet / haver verden aldrig
været qvit fra falske propheter. See mig til verden / førend syndfloden overgik
verden for synden : hvorledes den havde sin falske lærdom / sine falske
propheter. Mene I / at Abel og Kain havde én lærdom? Blev ikke Kain optendt
med vrede til Abel / fordi Gud høyere skattede Abels offer end Kains? Men
hvor af kom det / at Gud mere agtede det som Abel ofrede? Det giver St. Povel
tilkiende / i sendebrevet til de Ebræer E. II. 4 / sigende : Formedelst troen ofrede
Abel Gud er større offer end Kain.

Saa vilde da Kain ved offeret og ved gierningen erlange retferdighed: men Abel
vilde intet andet vide til salighed / end troen til den tilkommende Jesum
Christum.

Hvor mange vare de falske propheter i de hellige Guds mænds og prophets
tiid?

Satte sig ikke de troldkarle i Ægypten Mosen / og ved deres mirakler vilde gjøre

iverligen setter sig den falske prophet Zedechias op imod den sande Herrens prophet Michæam? Hand slaar ham paa kindbenet / og siger : monne Herrens Aand være viget fra mig / og taler til dig? Hvilken en mægtig modstand gjorde de falske Baals propheter den rette Guds prophet Eliæ?

Maatte hand ikke fordre ild a himmelen / til beviisning / at hand var den sande Guds rette prophete / og at de andre vare falske propheter? Hvor imodstaar Jeremiæ / den levende Guds rette prophet / den falske prophet og prest / Pashur? Tager hand ikke Jeremiam / der hand spaaede om det Babyloniske fængsel / som skulle overgaae Jøderne / slaar ham / og kaster ham i fængsel?

Med hvad iver arbejder der paa den falske prophete Ananias / at hand kand til intet gjøre de ord / som Jeremias havde talet efter Herrens befaling? Tager ikke denne falske prophet aaget af Jeremiæ hals / og sønderbryder det / og siger : saa skal Herren sønderbryde Nabugodonosors / kongen af Babylon / hans aag. Hvor iverligen og fiendskeligen satte sig de ypperste prester / de skriftkloge og pharisæer / imod Jesum og hans lærdom?

Sige de ikke / Jesum at omgaaes med dievleskab? Sige de ikke / at Jesus uddriver dievle ved øverste dievel? Lade de ikke tage livet af Jesu / som af en offentlig Guds bespottere / sigendes: hvad have vi længer vidnesbyrd beov? See / nu have I hørt hans uds bespottelse / Matth. 26/65.

Tænker ikke / at nu er her ingen fare for falske propheter / saa at Christi formaning : Vogter eder for falske propheter / horer intet til eder. Gjører ikke til eder Christus denne formaning hos Matth. C. 24,24. Der skulle (imod verdens ende) opstaae falske Christi og falske propheter / og gjøre store tegn / at de udvalde skulle eg forføres / om det var muligt. Underviser eder ikke S. Povel saaledes om de sidste tiders tilstand 2. Tim. Z/ I. IC. Der skal i de sidste dage være at forvente underlige tider: thi der skulle være mennsker / som holde af sig selv / gierige / stortalende / overdaadige / bespottere / som have gudfrygtigheds skin / men negte dens kraft. Og ligesom Jannes og Jambres imodstode Mose : lige saa imodstaae og disse sandheden. Siger ikke i samme mening S. Peder 2. Ep. 2, I. 2. Ligesom der vare i fordem dage falske propheter iblant folket : saa skulle og være iblant eder falske lærere / som skulle indføre fordervelige parthi / og negte den Herre Jesum / som dem købte / som skulle føre over sig selv en hastig fordervelse / og der skulle mange efterfølge deres fordervelser. Hver derfor / som nu lever tage sig til hierte Jesu formaning: Vogter eder for falske propheter.

At hver nu kand vide, at vogte og vare sig for dem / da lader os anhøre, hvorledes de af Christo beskrives. Hand giver tilkiende / hvordan de ere udvortes og hvordan de ere indvortes. Belangende deres med disse ord: De kome til eder i faareklæder.

Hvad monne disse faare-klæder være? Det ere de falske prophets faare-klæder / at de angrive sig / at de ere af Gud udsendte / og tale intet andet / end Guds ord. Dette er jo Herrens klagemaal og trusel over de falske propheter / hos propheten Jerem. E. 23/30. Ic.

Jeg vil nu til de propheter / siger Herren / som stiele mine ord / den ene fra den anden. See / jeg vil til de propheter / siger Herren / som bruge deres tunge / og sige: det er Herrens ord / og ikke vort. See / jeg vil til dem som spaade falske drømme / siger Herren / og forføre mit folk med deres løgn og med deres letferdighed : jeg sendte dem ikke / og jeg befoel dem ikke at tale. Siger ikke den falske prophet Zedechias til Herrens prophete Michæam : naar en Herrens Aand viget fra mig / og taler til dig? Hvad sige de Jødiske prester / løgnens forfegtere / til de : her er Herrens tempel / her er Herrens tempel. Sige ikke phaisærerne / og de yperste prester / til den blinde / der Jesu lærdom af ham roses og berømmes: du est hans discipel / men vi ere Mosis disciple. Vi vide / at de vi ikke hveden hand er / Joh. 9 / 28.29.

Saa ere da disse faareklæder / med hvilke sig skiule disse falske propheter, at de forevende og angrive / at de ere udsendte af Gud / og hans ord allen e følge. Men her er endnu noget / som hører til disse faareklæder / som disse falske propheter iføre. De synes udvortes hellige / gode og fromme: synes mere at legge sig efter gudelighed end andre: synes at bede mere end andre: synes at leve helligere end andre: synes at gjøre større miskundheds gierninger end andre. Saadan udvortes helligheds skin / og faareklæder / have altid følget de falske og bedragelige lærere. See mig til Baals propheter / som vare til i Eliæ prophetes tiid / hvorledes de levede strengeligen / og plagede deres eget legeme. Thi skriften vidner I. Kong. 18.26. Rc. At der de nu imod Eliam skulde gjøre deres bøn / at de da holdt ved at bede / fra morgen / langt over middagen / og raabte høyt / og de plagede / efter deres viis / deres legemer med syle og knive / indtil blodet udgik.

Hvorledes beskriver Esaias de falske propheter og deres efterfølgere / som vare til udi hans tiid? Saaledes taler hand om deres faareklæder C. 58, 5. De plage

deres liv / de helde med hovedet som et siv / de føre sig i sekke og aske. Hvad siger Christus om pharisæernes / de falske prophets / faareklæder?

De lade blæse udi basune / naar de give deres almisse / paa det de kunde roses af folket. Naar de gjøre deres bønner / da staae de i synagoger og paa hiørnerne i gader / og bede / at de kunde ansees af folket. Naar de faste / da see de bedrovet ud / og forvende deres ansigt / at de kunde synes for menniskene at faste. De ere lige som kalkede graver / som synes denlige udvortes/ men inden til ere de fulde af døde been / og al urenhed. Siger ikke St. Povel om disse falske prophets faareklæder 2. Tim. 3/ 5. De have gudfrygtigheds skik og skin : med de negte dens kraft. Men her er endnu noget tilbage, som hører til disse falske prophets faareklæder: som er / at de understaae sig / at bekræfte deres lærdom med underlige tegn og mirakler / paa det at de disbedre kunde de eenfoldige hierter bedrage. Siger ikke Herren til Isarels folk med Mosen 5. Bogs 13, I. 2. rc.

Om nogen prophet staaer op iblandt eder / og giver dig et tegn eller noget underligt / og den ting og underligt tegn kom / som hand sagde til dig sigendes: lader os efterfølge andre guder / som du kiende ikke / og tiene dem. Da skalt du ikke inde paa den prophetes ord: thi Herren eders Gud frister eder / at hand vil forfare / om I elske Herren eders Gud i eders ganske hierte / og i eders gandske siel. Siger ikke Christus i evangelio Matth. 24.24/25/ talende om de falske prophets faareklæder / som skulde i de sidste tider fremkomme: der skulde opstaae falske christi og falske propheter / og gjøre store tegn / og gjøre underlige gierninger / at de udvalde skulde og forføres om det var mueligt. See jeg haver sagt eder det tilforn. Siger ikke St. Povel om Anti-Christo / 2. Thes. 2/9. Hans tilkommelse skal skee efter satans kraftighed / med allehaande magt og tegn og underlige gierninger / som ere løgnagtige. Saa ere da disse faareklæder / med hvilke disse falske propheter sig udvortes smykke / falsk berømmelse af Guds ord / udvortes hellighed løgnagtige mirakler. Men hvordan ere de indvortes? Det lærer Christus / sigendes : Indvortes ere de glubende ulve. De ere ret dievelens egen art. Thi hand synes udvortes god / giver søde ord / anstiller sig frommeligen : men al hans idræt er allene til død og fordervelse.

Havde hand ikke faareklæder paa / men indvortes var en glubende ulv / der hand sagde til vore første forældre: Gud veed / at hvilken dag I æde af det forbudne træ / da skulde eders øyen oplades / og I skulde blive ligesom Gud / og kiende ont og got. Var hand ikke ret staffered udvortes med faareklæder / og dog havde glubende ulves hierte i sig / der hand sagde til Jesum / visendes al

verdens liggendefæ : alt dette vil jeg give dig / om de falder ned / og tilbeder mig / Matth. 4/9.

Paa samme maade ere de falske propheter artede. Vel findes deres lærdom og levnet at skulle have gudfrygtigheds skin / og føre til himmerige : men naar den ret ansees / da er den idel fordervelse og fordømmelse. Beskriver jo Herren saaledes falske propheter og vragne lærere / som vare til i Ezechiels tiid : du Menniskens Søn / spaae imod Israels hyrder : spaae og siig dem: saa sagde den Herre / Herre: væ Israels hyrder / som føde sig selv : skulle ikke hyrderne føde hiorden? I æde fædmen / og klæde eder med ulden / og slagte den som got er / og I ville ikke føde hiorden: I styrkede ikke de skrøbelige / og lægte ikke de svage / forbandt ikke den beenbrudne / og leedte ikke efter det som var borte / men med grumhed og strengthed raade I over dem. Og de ere adspredte foruden hyrde / og de ere blevne alle vilde dyr til føde / og ere adspredte / Ezech. 34, 1.2 rc.

Taler jo Jesus paa samme maade om de falske propheter / pharisæerne / som vare til i hans tiid / og andrager baade deres faareklæder og deres ulve hierter / sigendes hos Matth. C. 23/13. Rc. Væ eder I skrifkloge og pharisæer / I øyenskatke / at I opæde vidvers huse / og under et skin bede længe : derfor skulle I faa dis svarere straf. Væ eder I skriftkloge og pharisæer / I øyenskatke / at I tillukke himmeriges rige for menniskene thi I gaae ikke der ind / og dem som ville gaae der ind / lade I ikke gaae hen ind.

Væ eder I skriftkloge og pharisæer / I øyenskatke / at I drage om til lands og vands / ar I kunde gjøre en fremmed eders religions tilhængere / og naar hand er bleven / da gjøre I et helvedes barn af ham / dobbelt verre end I ere. Hvad siger St. Povel om de fallne propheter / som efter hans dødelige bortgang skulle opstaae? Saaledes beskriver hand dem i Apostl. Giern. C. 20,29.30. Jeg veed / at der skulle indkomme svare ulve iblandt eder / efter min bortgang / som ikke skulle spare hiorden / og af eder selv skulle opstaae mænd / og tale forventede ting / og hendrage disciplene efter sig. Sige nu hver til sig selv: min siel vare dig fra falske propheter / troe ikke deres søde tale / lad dig ikke bedrage af det udvortes helligheds skin de føre / troe ikke deres bedragelige tegn / de gjøre. Viid at Herren haver sagt 5. Mos. 13 / 2.3.

Giver nogen prophet et tegn / at du skalt følge fremmede guder / troe det ikke / Herren frister dig. Tænk paa Jesu ord Matth. 23. 16, saa indende: dersom de

falske christi og falske propheter sige: her er Christus / da troer dem ikke.

Erindre dig St. Povels formaning / 2. Cor. 11/12.13/ saa indende : de falske apostle / som ere bedragelige lærere / forvandle sig til Christi apostle / og det er ikke under / thi satanas selv forvandler sig til lysens engel. Naar nu de falske propheter komme / og med deres faareklæder ville bedrage dig / paa det de / som glubende ulve / kunde omsider opsluge dig : da adlyd St. Povel / sigende Ealat. 1/8.

Dersom end en engel af himmelen vilde predike evangelium for eder / foruden det vi predikede eder / hand være en forbandet ting.

Efterfølg St. Hanses gavnlige raad 2. Ep. V. 10, saa lydendes: dersom nogen kommer til eder / og fører ikke denne lærdom / ham skulle I ikke annamme til huse / og hilser ham og ikke. Men paa det nu ingen skal undskylde sig / at hand ikke veed hvorledes hand kand kiende disse falske propheter / som udvortes have faareklæder / men indvortes ere glubende ulve : da giver Jesus det rette kiendemærke tilkiende / hvor paa man kand skille en vrang lærere fra den som af Gud er udsendt.

Saa siger Jesus: Paa deres frugt skulle I kiende dem. Kand man og plukke vindruer af torne / eller figen af tidsle? Saa bær og et hvert got træ / god frugt / men et raaddet træ / bær ond frugt. Et got træ / kand ikke bære ond frugt / og et raaddet træ kand ikke bære god frugt.

Her have I klarligen / dog kortelige andraget / hvor paa man skal kiende baade falske og retsindige lærere. Man skal see til deres frugt. Aldrig kiender man saa vel og ufeilbarligen træer af sin frugt / at man jo lige saa vel og vist kan kiende en retsindig prophet og lærere fra en falsk lærere / af frugten. Hvad monne da den frugt være / paa hvilken man uden al tvivl kand kiende / hadde de retsindige og vrang lærere : du som vilt vide / om en lærere er af Gud eller en / see til / om hand kiender sig til ingen anden lærdom / end den som i propheternes og apostlernes bøger forfattet er. Thi det er den rette frugt / som man kiender en retsindig lærere paa / der er kommen fra Gud / at hand intet andet andrager / end det / som Guds mund haver talet / og udi det hellige prophetiske og apostoliske ord er andraget. Siger jo Herren ved Mosen 5. Bogs 12/32. I skulde holde alt det jeg byder eder / at gjøre der efter : du skalt ikke legge der til / du skalt ey tage der fra. Taler jo ogsaa Gud saaledes til sit folk ved propheten

Esaiam C. 8/19.20. Naar de ville sige til eder: søger til dem som spaae / gaar til dem / som udlegge tegn / da skulle I sige : ney / men vi ville gaae til loven og til vidnesbyrdet. Siger jo Christusi evangelio Joh. 5/29. Randsager skrifterne ; thi i dem have I det evige liv. Og der den rige i helvede begærer / at nogle af de døde maatte opvekkes / som kunde vare hans brødre / om de fordømtes elendige tilstand i helvede / da faaer hand dette svar af Abraham : de have Mosen og propheterne / lad dem høre dem; thi hore de ikke Mosen og propheterne / da skulle de ikke heller troe / om nogen opstod fra de døde / Luc. 16/27.28. Og der Christus udsender sine disciple at lære / giver hand dem denne befaling Matth. 28/20. Lærer dem at holde alt det / som jeg haver befalet eder.

Naar nu nogen lærere kommer her frem / da tag du hans lærdom / som er hans frugt / og randsage den efter skriften / og see til / om den med skriften overeens kommer. Seer du / at hvis der læres / det er ikke andragen i Guds ord / men er menneskens paafund / da tænk paa den Herrens Jesu tale i evangelio Matth. 15/9. Forgieves dyrke de Gud med lærdom / som er menneskens bud.

Her paa have de hellige propheter og apostle altid beraadet sig. Saa siger St. Povel til sine Galat. C. I/II.12. Det evangelium / kiere brødre / som jeg predikede eder / det er ikke menneskeligt ; thi jeg annammede det ikke / en heller lærde det af noget menneske ; men formedist Jesu Christi aabenbarelse. Og der hand fores i rette for sin lærdoms skyld / da er dette hans svar : jeg vidner baade for liden og stor / at jeg lærer intet andet / end det propheterne og Moses have sagt at skulle skee A. G, 26/22. Paa samme grund bygger St. Oeder sin lærdom / som en sand og retferdig lærere / der hand siger til sine tilhørere 2. Ep. I / 16. Rc. Vi have ikke lært eder fabler / klogeligen tilsammen satte / men vi have lært eder det / som hand lærde os / der fik dette vidnesbyrd af himmelen : denne er min elskelige Søn / i hvilken jeg haver god behagelighed.

At du da ikke skalt bedrages af de falske propheter / da gjør som de Beroenser gjorde / for hvilke der S. Povel først predikede / da randsagede de skrifterne / og forfore / om det Paulus lærde / kom overeens med Mose og propheterne / A. G. 17/10. Rc. Men fornemligen see der til / om de lærere / hvilkes frugt du vilt prøve / om de lære noget andet til salighed, end allen e Jesum Christum. Hvis saa er / at her læres andet til salighed / end Jesus Christus : vær vis paa / at den som fører denne lærdom / er en glubende ulv / i hvor meget hand sig udvortes med faare klæder stafferer. Saa siger S. Peder A. G. 4. 12. Der er intet navn givet under himmelen / i hvilket menneske bør at blive salige / uden allen e Jesu navn.

Saa siger S. Povel I Cor. 3/11.

Ingen kand legge en anden grundvold / end den som lagt er / som er Jesus Christus. Saa siger den Herre Jesus Joh. 3/16. Saa elskte Gud verden / at hand gav sin eenbaarne Søn / at hvo som troer paa ham / ikke skal fortabes / men have det evige liv. Saa siger S. Hans I. Ep. 5/12. Hvo som haver Sønnen / hand haver ikke livet. Hvo der lærer noget / som strider imod denne lærdom / hand er en falsk prophet og en glubende ulv. Alle I / som tilskrive eders egne gierninger retferdighed : alle I som mene / at I uden Christo kunde noget udrette / som got og gudeligt er : alle I som forlade eder paa andet / end paa Jesu saar og retferdighed : see / I ere glubende ulve og falske lærere.

Bort al egen hellighed / ligesom man ved den kunde bestaae for Gud. Saa siger Job C. 9/3. Herre / vilt du trette med mig / da kand jeg ikke svare dig eet til tusinde. Saa siger Esaias C. 64/6. Al vor retferdighed er som et besmittet klæde. Saa siger Jesus til sine disciple hos C. Lue. 17/10. Naar I have gjort alle ting / som eder ere befalede / da siger : vi ere unyttige tjenere : thi vi gjorde det / som vi vare pligtige at gjøre. Saa siger S. Povel Rom. 3/24. Vi blive retferdiggjorde uforskyldt af Guds naade ved den gienføsning / som er i Christo Jesu.

Bort al tanke om egen formue at kunde gjøre noget got / uden Jesu Christi hielp og bistand. Saa taler til eder eders Jesus Joh. 15,5. Uden mig kunde I slet intet gjøre. Saa underviser Herren selv menniskene hos propheten Jer. C. 13/23. Kand og blaamanden omskifte sin hud / eller en parder sine pletter? Saa kand og I ey gjøre vel / som have lert at gjøre ilde. Saa siger apostelen S. Povel 2. Cor. 3/5. Vi ere ikke af os selv dygtige og duelige til at tænkte noget / men al vor dygtighed er af Gud. Bort al lærdom / som ved anden middel til komme til snlighed / end ved Jesum Christum allen e. Sige hver med propheten Esaia C. 53. 4,5. Jesus bar vor misgierninger / og hand er knuset for vore synder : staffen er lagt paa ham / paa det vi skulle have fred. Giøre hver sin bekiendelse med S. Hans / og sige : see det Guds Lam / som vær verdens synder : Hver være sindet med S. Povel / sigenes : Jeg veed intet og vil intet andet vide til salighed / end den korsfeste Jesum / I Cor. 2,2.

Men her er endnu et stykke tilbage / at man kand være vis paa / at den frugt / som man gaaer efter / er den frugt / paa hvilken en falsk prophet kand og bør adskilles fra en sand og retsindige lærere. See vel til / om de / der lære / at Jesus er død for vore synder / og opstanden for vor retferdighed / ikke ogsaa der hos lære

/ at man skal ogsaa med største flid legge sig efter gode gierninger / og bevise med levnets hellighed Gud sin taknemmelighed / og ved gudfrygtigheds øvelse give tilkiende / at troen til Jesum / som man roser sig af / ikke er en død / men en sand / salig og levende tro. Det er det vor Frelsere lærer os / sigendes : hvert træ / som ikke bær god frugt / skal afhugges og kastes i ilden. Derfor skulle I kiende dem paa deres frugt. De skulle ikke alle / som sige til mig : Herre / Herre / komme i himmeriges rige / men de der giøre min Faders villie i himmelen. Troer aldrig lærere / hvis lærdom ikke fører til gode gierninger og et helligt levnet.

Alle saadanne ere træ / der ikke bære god frugt / og derfor skal hugges af og kastes paa ilden. Hører Herrens ord om saadanne onde træ / i det gamle testamente : Saa siger Herren ved Mosen om saadanne træ / der være den falske lærdoms og ugudelige levnets frugt / 5. Mos. 13/6. Rc.

Naar din broder / eller din moders søn / eller din søn / eller din daatter / eller din hustru i din arm / eller din ven / som du elsker som din siel / raader dig lønligen / og siger : lad os gaae og tiene fremmede guder : da samtykke ikke med ham / og dit øye skal ikke spare ham / og ikke forbarme dig over ham / og ey heller skiule ham. Du skalt slaae ham endeligen ihjel: din haand skal være først paa ham til at døde ham.

Hvorledes monne Elias sig forholde med de falske Baals prester og propheter? Saa siger propheten I. Kong. 18/40. Skriver Baals propheter / at ingen undkommer af dem. Og de grebe dem. Og Elias førde dem ned til Kison bek / og slagtede dem der : Monne Gud ville da have i det ny testamente saadanne onde og falske propheter ustraffet?

Den gode Jesus er saa meget mild / og saa saa meget gierne / at end og de arrigske forførere vilde omvende fra deres falske lærdom og onde levnet. Hvorfor hand ogsaa giver dem / den stund de leve / rum og respit / at omvende sig. Thi saa siger hand til sine disciple i evangelio Matth. 13/28, rc, der de spørge ham ad / om de ikke strax skulle udrydde / oprykke og til grund forderve al klinte / og alle falske propheter og vrang lærere : lade baade klinten og hveden voxte tilsammen indtil høsten : og naar det er tiid at høste / vil jeg sige til høstefolket : sanker først klinten tilsammen / og binder dem i knippe / at man kand opbrænde dem / men samler mig hveden sammen i min lade.

Agter hvor nødigt Jesus vil / at disse falske propheter skulde udi deres

elendighed omkomme. Hand vil / dem skal gives respit saa lunge de leve / og med stor fliid arbejdes der paa / at man kand føre dem paa sandheds og salighedens vey / betænkende det S. Jakob siger C. 5/20. Dersom nogen af eder er faren vild fra sandheden / og nogen omvender ham : den vide / at hvo som haver omvendt synderen fra sin vens vildfarelse / hand skal frelse en siel fra døden / og skiule syndernes mangfoldighed.

Men hvis saa er / at disse træ / bære fremdeles indtil enden ond frugt / da vil Jesus dem selv afhugge / og kaste dem i ilden. Siger ikke den Herre Jesus til Pharisæerne / og skriftkloge / og andre saadanne falske lærere / som vare til i hans tiid / og ikke vilde lade sig omvende : I hugorme / I øgle unger / hvorledes kunde I undflye helvedes dom? Siger ikke S. Povel 2. Thess. 2/3. Rc, at Jesus skal til intet gjøre paa sin tilkommelses dag / det syndens menneske og fordervelsens barn / som haver sat sig i Guds tempel / og giver sig ud for / at hand er Gud. Staer der ikke i Aabenb. C. 18/20, at den falske prophet blev kalt levendes i ildens sø / som brender med svovel? Tænker her paa I falske propheter / og i tiden omvender eder / at I ikke skal af Jesu omsider / som et ont træ / omhugges og kastes i den evige ild. Men vide I ogsaa / som have den rene lære / at den eder intet er gavnlig / med mindre I der hos føre et helligt levnet.

Skriver i inderste hierte / eders Frelsers trohiertige formaning / saa lydende : de skulle ikke alle / som sige til mig / Herre / Herre / komme ind i himeriges rige ; men de der gjøre min Faders villie i himmelen. Det er dig ikke nok / at du siger : jeg troer paa Gud / jeg troer paa Jesum Christum / jeg veed / mine synder ere mig for Jesu Christi skyld forladne / du skalt med helligt levnet bevise / at din tro er en sand og hellig tro. Den Gud som haver sagt : Jesu Christi blod renses af alle synder : see Guds Lam / som bærer alle verdens synder / hvo som troer paa Sønnen / hand haver det evige liv : Der er ingen fordømmelse i dem / som ere i Christo Jesu : dersom vi synde / da have vi en talsmand hos Gud / Jesum den retferdige / hvilken er forligelse for vore synder : men ikke allen e for vore synder ; den same Gud haver ogsaa sagt til eder hos Matth. C. 5/16. Lader eders lys skinne for menneskene / at de see eders gode gierninger / og prise eders Fader som er i himmelen : Og Tit. 2.II /12. Guds salige naade er aabenbaret for alle mennesker / som oplærer os / at vi skulle forsage / og leve tugteligen / og retferdeligen / og gudfrygteligen i denne verden. Og I. Pet. 2/24. Christus opofrede vore synder paa sit legeme paa træet / paa det / at vi døde fra synden / skulle leve i retferdighed. Item/Rom. 8,13. Leve I efter kiødet / da skulle I døe / men døde I legemens gierninger formedelst Aanden / da skulle I leve. Hvo der

da vil indgaae i himmeriges rige / og giøre Faderens villie i himmelen / hand skal af hiertet troe paa Jesum Christum / og hand skal med helligt levnet og gudelige gode gierninger / klarligen bevise sin tro at være en levende sand og salig tro.

Forgieves roser du dig af en sand tro / saafremt du ikke fører et helligt levnet. Saa siger St. Jakob C. 2/20. Du forfengelige menneske / viid / at troen er død uden gierninger. Saa siger Jesus Matth. 7/23. Viger fra mig alle / I som have giort synd. Saa siger S. Povel Ebr. 12/14. Uden hellighed skal ingen see Herren. Saa siger St. Hans i Aabenb. C. 14. 4/5. De som staae for Gud og Lammet i Guds rige / ere de / som ikke ere besmittede med qvinder / i hvis mund er ikke funden svig.

Og hvor er det mueligt / at du kandst sandferdeligen siges at troe af hiertet paa Jesum / du som henfalder fra en synd til anden? Jesus er jo død / at du ved hans døds kraft skulde døde og dræbe synden i dig? Er jo Jesus fra de døde opstanden / at vi ved hans opstandelses kraft skulle vandre i et nyt levnet? Er jo Jesus opfaren til himmels / at I skulle ikke slaae eders hierte til de jordiske ting / men at I altid skulle tænke paa de ting / som ere her oven til / hvor fra vi vente Frelseren Jesum? Siger nu hver ; jeg veed at ligesom det er Guds villie / at jeg skal ansee med troens øyne Jesum / som en naadestoel / under hvilken jeg finder skiul og skaansel mod Guds vrede og mine synders mangfoldighed : saa er det ogsaa Guds velbehagelige villie / at jeg skal med hierte og aans beskue Jesum / som et helligheds eksempel / hvilket jeg i al gudeligheds og helligheds øvelse skal flitteligen efterfølge. Thie saa siger Guds Aand ved S. Peder I. Ep. 2/12. Rc. Christus haver liidt for os / og efterladt os et eksempel / at vi skulle efterfølge hans fodspor : hvilken som ikke haver giort synd / der blev og ikke funden svig i hans mund / hvilken der hand blev overskiendet / skiendede hand ikke igien / der hand leed / truede hand ikke. Hver da som vil efterkomme Guds villie i himmelen / hand skal ikke allen e skiule med Jesu saar og blod / sine synder ; men hand end og skal efterfølge Jesum / saa viit i denne skrøbelighed og dødelighed mueligt er / i al hellighed og retferdighed. Til hvilken at giøre / give os Gud sin naade og Aand / for Jesu Christi vor Herres skyld / amen.

Kilde

Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

8. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1600-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-brochmands-praediken-8-sondag-efter-trinitatis>